

Aan:
de voorzitter en leden van
Provinciale Staten van Drenthe

Assen, 9 mei 2017
Ons kenmerk 19/FIN/2017001399
Behandeld door de heer G.C. van Geffen (0592) 36 55 80
Onderwerp: Beantwoording technische vragen over de Jaarrekening 2016

Geachte voorzitter/leden,

Voorafgaand aan de behandeling van de Jaarrekening 2016 zijn de Statenfracties in de gelegenheid gesteld om schriftelijk financieel-technische vragen over de Jaarrekening 2016 te stellen. Door de fracties van SP, D66, VVD, GroenLinks, PvdA en ChristenUnie is van deze mogelijkheid gebruik gemaakt.

Voor de beantwoording van de vragen verwijzen wij naar de bijlage bij deze brief.

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,


mevrouw mr. A.M. van Schreven,
directeur-secretaris

Bijlage: Beantwoording technische vragen Jaarrekening 2016



Beantwoording technische vragen Jaarstukken 2016

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
SP	1	<p>Blz.47- Eerste resultaten versnellingsagenda 3.0 kon door vertraging in de uitvoering door externe partijen niet aan PS worden aangeboden.</p> <p>Vraag: wie zijn de externe partijen? Waarom is er vertraging opgetreden? Wanneer kunnen de resultaten wel aan PS worden aangeboden?</p>	<p>Met de Versnellingsagenda 3.0 heeft de provincie extra ingezet om de schokken op de arbeidsmarkt als gevolg van de economische crisis te dempen. Centraal stonden korte termijnacties richting de arbeidsmarkt om te voorkomen dat de zogeheten kaartenbakken voller werden en om te stimuleren dat ze leger raken. Om dit doel te realiseren zijn door de provincie vooral kleinschalige regionale projecten met een direct werkgelegenheidseffect ondersteund. Hierbij ging het om initiatieven van ondernemers, onderwijsinstellingen, gemeenten, UWV en/of intermediaire organisaties die rechtstreeks geleid hebben tot nieuwe banen of leerwerkplekken. Initiatiefnemers werden uitgenodigd om projectvoorstellen in te dienen die leiden tot meer werkplekken en investeringen in scholing van de beroepsbevolking. Een deel van deze trajecten is door omstandigheden die buiten de invloedssfeer van de provincie lagen vertraagd in de uitvoering en kon pas eind 2016 worden afgerond. Voornaamste reden hiervoor waren o.a.de selectie van passende deelnemers en wettelijke wijzingen (participatiewet, jeugdzorg). We zullen de resultaten op korte termijn (vóór de zomer) aan PS aanbieden.</p>

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
SP	2	<p>Blz. 54- Incas3 failliet. Er is een voorziening getroffen van 4,4 miljoen (zie blz. 7). Bij de voorzieningen (vanaf blz 233) zie ik geen nieuwe voorziening van 4,4 miljoen opgenomen.</p> <p>Vraag:</p> <p>-waar is de voorziening van 4,4 miljoen wel te vinden?</p> <p>-klopt onze stelling dat er geen sprake is van een voorziening zoals gesteld op blz 7 maar dat er voor 4,4 miljoen onttrekking uit de reserves heeft plaats gevonden? (1,5 mln uit de reserve revolverend financieren en 2,9 mln uit de algemene reserve)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Het gaat om de voorziening dubieuze debiteuren voor vorderingen waarvan erg onzeker is dat ze nog ontvangen zullen worden. Hiermee wordt het balansbedrag van de vorderingen verlaagd. Dit kunt u ook terug vinden terugvinden op blz. 271 als toelichting op de specificatie van verstrekte leningen en in de tabel onderaan blz. 271 over de uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar. Er staat daar een voorziening voor oninbaarheid vermeld van € 4.922.000,- waarin ook de vorderingen van INCAS3 zijn opgenomen van € 4,4 miljoen. - Het gaat om een specifieke voorziening dubieuze debiteuren die als correctie op de vlottende activa (vorderingen) is gepresenteerd. U vindt hem dus niet terug in het overzicht reserves en voorzieningen. Omdat de verwachte inkomsten van INCAS3 als voorziening zijn afgeboekt, ontstaat er een last in 2016 van € 4,4 miljoen. € 1,5 miljoen hiervan wordt na bestemming reserves ten laste gebracht van de reserve Revolverend financieren. De overige € 2,9 miljoen zit in het rekeningresultaat verwerkt, dat uiteindelijk is verrekend met de reserve voor Algemene doeleinden.

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
SP	3	<p>Blz. 57-extra subsidie van 165.542,- voor Marketing Drenthe.</p> <p>Vraag:</p> <p>-voor welke soort activiteit precies had Marketing extra subsidie nodig die niet uit de reguliere subsidie van 1,5 mln per jaar betaald kon worden?</p> <p>-op blz. 283 zien we 2 keer het bedrag van 165.542 bij programma 2 staan. Klopt het dat er twee keer dit bedrag aan subsidie voor Marketing Drenthe is toegekend.</p>	<p>- Het verschil van € 165.542,- betreft een overschrijding op het totale budget voor intensiveren marketing van € 250.000,-. De belangrijkste reden is de extra incidentele subsidie aan Marketing Drenthe van € 150.000,-. Dit betrof extra inzet voor de campagne Natuur en fietsen. We wilden vanuit vrijetijdseconomie een impuls geven op het gebied van natuur en het project "Op Fietse". Het nadeel wordt verrekend met het budget in 2017 omdat er te veel was overgeheveld bij de 3^e Bestuursrapportage.</p> <p>- Nee, op blz. 283 is het onjuist dubbel weergegeven in dit overzicht van incidentele en structurele lasten en baten. Het totaal structureel is daardoor lager. Op blz. 261 ziet u een specificatie van de verschillen per programma. Hierin staat het wel juist vermeld.</p>
SP	4	<p>Blz. 70/71- Herijking beleidsplan wegen. Uitvoering in 2017 doordat de huidige personele bezetting (kwalitatief en kwantitatief) beperkt is.</p> <p>Vraag: -Is er in 2017 wel voldoende personele bezetting om het beleidsplan wegen te herijken?</p>	<p>Ja, de actualisatie van de beleidsplannen wordt in het 4e kwartaal 2017 opgeleverd.</p>
SP	5	<p>Blz. 80-overheden zijn verplicht om van alle wegen de verkeersintensiteiten inzichtelijk te maken.</p> <p>Vraag:</p> <p>-wanneer komt er een evaluatie (2014-2018) en een nieuw actieplan omgevingslawaai provinciale wegen?</p> <p>-hoe zorgt u ervoor dat het nieuwe beleidsplan wegen(en daarna ook onderhoudsplan) en actieplan omgevingslawaai op elkaar afgestemd worden qua timing?</p>	<p>1) in het actieplan 2018 wordt zoals iedere keer ook teruggekeken op voorgaande planperiode. Het actieplan moet voor 18 juli 2018 worden opgeleverd.</p> <p>2) Team Wegen en Vaarwegen is betrokken bij het opstellen van de Geluidsbelastingkaart (uiterlijk 30 juni 2017) vast te stellen door GS, alsmede bij het opstellen van bovengenoemd actieplan. Daarmee worden de uiteindelijk vastgestelde acties meegenomen in het beleidsplan en het onderhoudsplan.</p>

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
SP	6	Blz. 93-Kennisontwikkeling ondiepe ondergrond Vraag: -klopt het dat we in het gele deel bovenaan een stukje tekst missen? Zo ja, wat moet er nog aan tekst voor?	Klopt; de teksten; "Plan van aanpak:" en "Dit intereproject loopt" zijn niet zichtbaar. In de internetversie is wel de complete tekst te lezen. Zie de link https://drenthe.jaarverslag-2016.nl/p12860/beleidsopgaven#product-12755
SP	7	Blz. 104-Verantwoord beheer van de stortplaatsen Vraag: klopt het dat we in het gele deel onderaan een stukje tekst missen? Zo ja, wat moet er nog een tekst achter?	Klopt; de tekst; "vastgesteld" is niet zichtbaar. In de internetversie is wel de complete tekst te lezen. Zie de link https://drenthe.jaarverslag-2016.nl/p12863/beleidsopgaven#product-12758
SP	8	Blz. 151-wat zijn complexe P-dossiers?	De definitie van een 'complex dossier' in dit kader is: <i>Een medewerker die gedurende langere tijd niet voldoende functioneert, waarbij de oorzaken van het niet voldoende functioneren worden veroorzaakt door verzuim, als gevolg van ziekte of een andere vorm van arbeidsongeschiktheid, in een conflict, of in een verschil van inzicht over de wijze van uitoefening van de functie ofwel in disfunctioneren.</i>
D66	9	Pagina 11. Programma 6. Cultuur. Alleen maar negatieve afwijkingen, wat is hiervan de oorzaak?	Op blz. 334 bij de bestemming van het resultaat wordt de grootste overschrijding gecorrigeerd op de eerdere overhevelingen uit de 6e begrotingswijziging 2016 (3e Berap 2016). Na correctie resteren nog 4 negatieve en 2 positieve verschillen van per saldo € 230.565,--. Over de subsidie aan RTV Drenthe voor gebruik van de satelliet hebben wij u in de 3e Bestuursrapportage al geïnformeerd. Verder verwijzen wij u naar de toelichting op bzl. 121 en 122.

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
D66	10	<p>Pagina 34: Cofinanciering Europa geeft een onderbesteding van 646.882. Verschil van 35%.</p> <p>Bij toelichting beleidsopgave programma 1.3 is de status dat alles volgens planning is gerealiseerd, alles staat op groen.</p> <p>Wat is de oorzaak en verklaring voor de onderbesteding?</p>	<p>Er is geen reden tot bijstelling. Alleen het POP heeft een vertraging (wordt later gerealiseerd). De andere programma's liggen op koers. De onderbesteding vloeit terug naar de reserve en blijft dus als cofinanciering beschikbaar om later alsnog in te zetten. Zoals gemeld is de onderbesteding voornamelijk ontstaan door de vertraagde start van het POP . Verder zit er een tijdsspanne tussen momenten van besluitvorming over projecten en de daadwerkelijke financiële verplichting ervan. Tot slot geldt voor al die programma's dat de daadwerkelijke besteding van de provinciale middelen sterk afhankelijk is van de mate waarin de Drentse stakeholders in staat zijn goede plannen (mede) te ontwikkelen voor die programma's.</p>

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
D66	11	Pag. 40 Wat hebben de Ondernemersfabrieken in Emmen, Assen en Hoogeveen gekost (in geld) en opgeleverd (in bv activiteiten, banen)	<p>In totaal hebben (tot eind 2016) 33 bedrijven bij de Fabriek een 'pakket diensten' afgenomen. Er worden op dit moment vanuit de OFD drie soorten dienstpakketten aangeboden (fulltime, parttime en netwerkpakket)</p> <p>Hiervan zijn 11 bedrijven uitgestroomd, waarvan er 7 nog actief zijn. Van deze 7 zijn er 4 doorgedaan met groeien; zij hebben tezamen ca. 20 mensen in dienst, deels parttime, aangevuld met enkele stagiairs. De andere 3 zijn nog actief, maar dan als zelfstandige. De groep ondernemers die op 1 januari 2017 in de Fabriek zitten, is 22 bedrijven groot. Deze ondernemers hebben in 2016 gezamenlijk 7 medewerkers en 16 stagiairs in dienst gehad.</p> <p>In 2016 is 285.100 euro aan de Ondernemersfabrieken besteed. De middelen zijn ingezet voor het projectteam, locatiekosten, marketing, events en coaching/workshops. Evenementen zijn een belangrijk onderdeel in de marketing, fysieke momenten waarop ondernemers, partners en netwerkcontacten samenkomen.</p> <p>De OFD is niet alleen een locatie of een verzameling locaties, maar ook een visie. De fysieke plek is een belangrijk element in het succes en de zichtbaarheid van het concept, maar de visie gaat verder. Het concept van de OFD heeft de potentie om provinciebreed voor een sterk ondernemers- en startersklimaat te zorgen. De realisatie hiervan kan op vele manieren; door verbinding en samenwerking kan het beste resultaat worden bereikt. Er gebeurt immers al veel en er zijn mooie bedrijven en initiatieven.</p> <p>De OFD maakt een belangrijk onderdeel uit van het ondernemersecosysteem voor starters met groeiambities. Een verknoping van lokale starters- en ondernemersecosystemen met maatwerk samenwerkingsarrangementen en aansluitend op de regio-specifieke economische structuur en cultuur tot een provinciedekkende voorziening.</p>

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
D66	12	Pag. 40 TOPregeling: hoe uit zich dat: aandacht voor groen ondernemerschap (hier als resultaat gepresenteerd)?	In 2016 zijn als uitwerking van aandacht voor groen ondernemerschap de voorbereidingen van het Duurzaam Drenthe event gestart. Donderdag 13 april 2017 vond voor de vijfde keer Hét Duurzaam Drenthe event plaats in het provinciehuis in Assen. Deze keer georganiseerd door IVN Drenthe, Drenthe in Transitie (DIT), de Kamer van Koophandel en de provincie Drenthe. Het event kon rekenen op meer dan 250 bezoekers.
D66	13	Pag. 41 Afspraken over de samenwerking met Overijssel op het gebied van HTSM zijn niet in een samenwerkingsagenda vastgelegd, waarom niet??	Bestuurlijke afstemming over de samenwerking tussen beide provincies heeft plaatsgevonden. Algemene conclusie is dat we elkaar goed weten te vinden op diverse thema's, waaronder op het gebied van HTSM. De samenwerking wordt op een pragmatische wijze geïntensiveerd en niet geformaliseerd in een agenda.

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
D66	14	Pag. 43: waaruit blijkt de betere aansluiting onderwijs/bedrijfsleven concreet? Indien mogelijk graag met name aangeven voor het MKB.	<p>Als Provincie willen wij de samenwerking tussen het bedrijfsleven, het onderwijs en de overheid verbeteren met als gemeenschappelijk doel de versterking van de Drentse economie en werkgelegenheid. In de kern gaat het hierbij om het beperken van de instroom in/doorstroom naar minder kansrijke opleidingsrichtingen en het bevorderen van de instroom in/doorstroom naar kansrijke richtingen. Centraal staat het verhogen van de macrodoelmatigheid door meer regionale afstemming van het opleidingsaanbod (tussen onderwijs en werkgevers én tussen onderwijsinstellingen onderling). Uit de eerste meeting van de Human Capital Indicator van het SNN blijkt dat de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, in het kader van innovatie, wordt beoordeeld als 'beperkt positief', met een gemiddelde score van 19,5 op een schaal van -100 tot 100. Tevens zien wij steeds meer bedrijven die actief de samenwerking zoeken met het onderwijs om de gezamenlijk de (verwachte) knelpunten in de personeelsvoorziening op te lossen. Best practices zijn o.a. de Bedrijfsvakschool Drenthe in Emmen, de samenwerking tussen RSG Wolfsbos en Bouwmensen en het project regionaal Co-makership van het Alfa College met meer dan 80 deelnemende bedrijven.</p>

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
D66	15	Pag. 46: wat heeft de verkenning met HBO's naar mogelijkheden MBO+ associatie degree opgeleverd voor Drenthe?	<p>In de verkennende gespreken is de toegevoegde waarde van Associate degree (Ad) opleidingen voor afgestudeerden/ werkenden op middelbaar beroepsonderwijs (mbo) niveau bevestigd. Uit de gesprekken met werkgevers, werknemers en onderwijsinstellingen blijkt dat het aanbieden van een Associate degree (Ad) opleiding de drempel voor afgestudeerden van het mbo die na hun opleiding door willen studeren, en werkenden of werkzoekenden die weer willen studeren verlaagt. Het aanbieden van Ad's gericht op het opleiden in kansberoepen (bijv. de ICT) staat centraal. Het is echter aan de onderwijsinstellingen deze opleidingen nader vorm te geven en aan te bieden.</p> <p>Op dit moment kent Drenthe in vergelijking met de rest van Nederland relatief veel afgestudeerden/ werkenden op middelbaar beroepsonderwijs (mbo) niveau. Werkgevers in de Provincie Drenthe geven echter steeds meer de voorkeur aan mensen op mbo-niveau 3 of 4 en als het even kan zelfs op hbo-niveau. Hierdoor stijgt de vraag naar hogere mbo-niveaus en is het perspectief op een baan voor schoolverlaters op deze niveaus dus beter. Daarnaast zorgt de toenemende robotisering en digitalisering ervoor dat een substantiële baanverandering in het middensegment van de arbeidsmarkt (mbo-2 en mbo-3) plaatsvindt.</p>
D66	16	Pag. 47: waar "belemmeren" de criteria Rijksregeling het sectorplan Grensarbeid; bijvoorbeeld wordt het non-discriminatiebeginsel geweld aan gedaan en het beginsel van gelijke behandeling die van toepassing zijn op alle werknemers die zich binnen het grondgebied van de Europese Unie verplaatsen?	<p>Hierover heeft u een brief ontvangen met als kenmerk 16-3.9-2017001183. Het betreft de beantwoording van schriftelijke vragen ex artikel 41 Reglement van orde over schriftelijke vragen van de D66-fractie over grensoverschrijdende banenplannen.</p>

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
D66	17	pag. 54 Vrijtijdseconomie: hoeveel meer bezoekers en banen/bestedingen verwacht de provincie?	<p>Ons doel is het imago van Drenthe te versterken en Drenthe te positioneren als dé vrijetijds- en fietsprovincie van Nederland. We willen meer bezoekers naar Drenthe halen, waarbij onze focus ligt op het verhogen van de bestedingen.</p> <p>De ambitie voor de vrijetijdseconomie Drenthe in 2020:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bestedingen gegroeid met € 100 mln. extra (t.o.v. 2015) <ul style="list-style-type: none"> – € 40 mln. hogere bestedingen binnenlandse vakantiemarkt – € 40 mln. meer inkomend toerisme Duitsland en Vlaanderen – € 20 mln. meer uitstapjes naar Drenthe <p>substantiële werkgelegenheidsimpuls van 1500 extra banen</p>
D66	18	Pag. 83: Knelpunten klimaat en energie. Er wordt gesteld dat door de aantrekkende economie de focus van bedrijven en instellingen minder op investeren in energie besparende investeringen lagen en dat de verwachting is dat dit in 2017 de investeringen weer zullen toenemen. Waar is deze veronderstelling en verwachting op gebaseerd?	Binnen het energieprogramma en de Drentse Energie Organisatie vindt veel interactie met bedrijven en instellingen plaats. Deze veronderstelling komt voort uit de ervaringen en inzichten die wij bij deze interacties hebben opgedaan. Voorts is het een gebruikelijk fenomeen dat bedrijven in een aantrekkende economie eerst focussen op het op peil brengen van de core-business van het bedrijf.
D66	19	Pag. 101: er is ruim 200.000 m2 asbest dak verwijderd met de regeling “asbest eraf Zonnepanelen erop”. Hoeveel m2 zonnepanelen zijn er met deze regeling geplaatst en hoeveel duurzame energie wordt er hierdoor opgewekt?	In totaal is er 4 hectare aan zonnepanelen geplaatst. De hiermee opgewekte energie is afhankelijk van aantal zonuren en de plaatsing t.o.v. de zon. De totale geplaatste capaciteit is 4.275.541 Wattpiek. Bij een gemiddelde opbrengst van 900 uur/jaar is de opbrengst 4.275 kW x 900 uur/jaar = 3,8 miljoen kWh/jaar. Dit staat gelijk aan het stroomverbruik van ongeveer 1100 huishoudens.

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
D66	20	Pag. 107: product 5.1 Energie in 2016 is er een bedrag van € 1.570.212 niet besteed om Drenthe energie neutraal te maken in 2050. Wat is de oorzaak van deze grote onderbesteding Komt de doelstelling Drenthe in 2050 energie neutraal hierdoor ook in gevaar?	Inherent aan het werken in een programmatische context is dat het bestedingstempo over de jaren kan variëren. Hierover zijn afspraken met uw staten gemaakt. Op pagina 107 is toegelicht hoe de onderbesteding is opgebouwd en welke oorzaken daar aan ten grondslag liggen. Er is geen aanleiding om aan te nemen dat deze onderbesteding de doelstellingen voor 2050 is gevaar brengt.
D66	21	Pag. 129: Hoe komt het dat de RVO hun administratieve proces niet op order hebben, waardoor er 25 subsidiebeschikkingen nog niet zijn verzonden? En wanneer is de verwachting dat de problemen bij de RVO zijn opgelost?	RVO heeft het afgelopen jaar te weinig capaciteit en prioriteit hieraan gegeven. Ook was er sprake van onduidelijke en wijzigende interpretatie van de regelgeving door RVO. Hierdoor is de openstelling opgeschoven en duurde de afhandeling van de eerste tender 32 weken in plaats van maximaal 22 weken. Hierover zijn gesprekken gevoerd met RVO en de subsidiebeschikkingen zijn inmiddels verleend
D66	22	Pag. 170: Drents Museum. De werkzaamheden van de natuursteenbehandeling van de vloer zijn opnieuw doorgeschoven. Wat zijn de gevolgen van het doorschuiven voor de vloer en zijn er ook financiële consequenties?	Het doorschuiven van onderhoud van de vloer heeft geen financiële consequenties. De vloer is in goede staat. Het Drents Museum voert dagelijkse schoonmaak uit. Een regelmatige "grote beurt" verbetert de optische kwaliteit van de vloer. Ondanks de grotere interval is de algehele staat van de vloer goed te noemen.
D66	23	Pag. 184 Investeren in personeel Taakstelling op personele inzet tot 2021 is 400 voltijders exclusief ondersteuning aan derden als prolander en de RUD In 2016 is de personele bezetting 449 voltijders inclusief ondersteuning aan derden. Wat is in 2016 de personele bezetting exclusief ondersteuning aan derden?	In de dienstverleningsovereenkomsten met derden is soms een prestatie en soms fte afgesproken. Voor 7 fte zijn de afspraken vastgelegd. Vervolgens is in 2016 voor € 892.494,-- aan inkomsten binnengekomen voor dienstverlening en detacheringen aan derden. Dit is ruim 9 fte.

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
D66	24	Van hoeveel verbonden partijen zijn de jaarcijfers 2016 niet verwerkt in de jaarstukken 2016? En is het realistisch om te verwachten dat in de jaarstukken 2017 wel de cijfers over 2017 van alle verbonden partijen zijn opgenomen?	In de jaarstukken worden geen cijfers opgenomen die afkomstig zijn van de voorlopige jaarrekening van de verbonden partijen. Deze cijfers worden pas opgenomen nadat de goedkeurende accountantsverklaringen zijn afgegeven en de jaarrekeningen definitief zijn vastgesteld. Voorlopige jaarrekeningen hebben geen rechtsgeldige status. Volgend jaar zal zoveel mogelijk worden uitgegaan van de cijfers uit de vastgestelde begroting in het jaar volgend op de jaarstukken.
D66	25	Pag. 194: SNN: de financiële kengetallen lijken niet te stroken met de concept jaarstukken SNN. Het vreemd vermogen 2015 klopt niet, het op pag. 194 weergegeven getal is het totaal van passiva in de geconsolideerde cijfers 2015. Het resultaat voor bestemming 2015 was volgens de concept jaarstukken SNN (recent toegezonden aan PS) -€83000 i.p.v. -€400000; de cijfers roepen vragen op. svp nadere verklaringen en evt. correctie.	De reden voor deze afwijking is dat in de jaarstukken 2016 nog is uitgegaan van de cijfers over 2015 terwijl deze voorlopige jaarstukken betrekking hebben op 2016. Zie antwoord op vraag nummer 24 hiervoor.
D66	26	Pag. 197: is obv conceptcijfers van GAE het begrote resultaat realistisch te noemen?	Het begrote bedrag dat hier is weergegeven is het bedrag dat feitelijk in de begroting van GAE is opgenomen. De cijfers over 2016 heeft u reeds ontvangen, zie Statenstuk 2017-793 Toekomst GAE - Uitwerking Beleidskeuze Investeren.
D66	27	Pag. 256: Opcenten: wat was in de vorige twee jaar de afwijking van het in de jaarrekening vermelde bedrag t.o.v. de werkelijke opbrengst? Dit i.v.m. de opmerking over de ontoereikende informatie van de Belastingdienst.	2014: begroot 53.250.000; realisatie 53.755.000 voordeel € 235.000 2015: begroot 51.848.000; realisatie 52.141.000 voordeel € 293.000

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
D66	28	Pag. 266: investeringen immateriële vaste activa: wat was dat? (€5,3 mln.)?	Dat zijn bijdragen van de provincie aan activa in eigendom van derden. Wij hebben die eigendommen niet in bezit, maar we hebben wel belang erbij dat die investeringen gerealiseerd worden. In 2016 hebben we 5,3 miljoen bijgedragen. Dit bestond uit: Bijdrage aan station Emmen-Zuid (€ 3 miljoen) en Maatregelen Nieuw-Amsterdamsestraat Emmen (2,3 miljoen).
D66	29	Pag. 295: N381 knooppunt N381/A28 bij Beilen is uitgevoerd maar nog niet afgesloten. Er staat een tekort van 1.373.883 wat gaat hiermee gebeuren?	Het project is inmiddels afgerond. Na volledige afronding kon de toegekende BDU van € 600.000 worden verrekend. Het resterende bedrag van € 737.883 is gedekt uit het Investeringsprogramma Verkeer en Vervoer.
D66	30	Pag. 296: N391 rondweg Emmen staat een tekort van 858.790 en het project is nog in uitvoering. Wat is de schatting van het totale tekort voor dit project?	In de loop van 2016 is het project N391 Maatregelenpakket Rondweg Emmen gesplitst in 4 projecten met een budget van € 10.000.000,--: <ul style="list-style-type: none"> - N391 Roswinkel € 3.150.000,-- - Aansluiting N391-N366 € 750.000,-- - N391 Emmerschans € 4.500.000,-- - N391 Verbreding tracé Emmererfscheidenveen-N366 € 1.600.000,--. Het saldo op het laatste deelproject was einde 2016 negatief, maar de toegekende BDU , € 1.200.000,-- moet nog worden geboekt. Daarna kan het project met een positief resultaat afgesloten worden.
D66	31	Pag. 299: sluisdeuren De Punt en Vries: is inmiddels bekend of deze deuren alsnog worden geplaatst en of dit tegen maximaal het voorziene bedrag gebeurt?	Planning is dat 4e kwartaal 2017 de deuren worden geplaatst binnen het huidige krediet.
D66	32	III.1.2 Pag. 302 Personeelssterkte: Hier lijken telfouten in te zitten. Sterkte van ondersteuning uit 2015 telt op tot 194 i.p.v. 192. Beleid tot 246 i.p.v. 245 Graag uitleg.	De vermelde fte's per team zijn allemaal afgerond op hele getallen. Dit geldt ook voor het totaal aantal fte's per categorie. De laatste is een telling van de niet afgeronde fte's per team.

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
D66	33	<p>III.1.4 Rapportage Wet Dwangsom: De voorgenomen wijze van verantwoorden wordt gewijzigd (pag. 305): wordt daardoor ook de kans op overschrijding van afhandelingstermijnen verkleind?</p>	<p>Het interne proces rondom de aanvragen die dwangsomgevoelig/dwangsimplichtig zijn, is er sterk op gericht om te voorkomen dat er überhaupt dwangsommen moeten worden uitgekeerd.</p> <p>Het resultaat hiervan is dat jaarlijks 99% van de aanvragen tijdig wordt afgehandeld.</p> <p>Wel wordt de termijn van afhandelen in overleg met de aanvrager regelmatig verlengd. Door het scherper volgen van de voortgang van de afhandeling wordt getracht om ook dit tot een minimum te beperken.</p>

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
D66	34	<p>III.1.8 rapportage IBT</p> <p>* Welke acties zijn noodzakelijk vanuit de provincie (of zijn inmiddels ondernomen) t.a.v. de onvoldoende en matige scores, dan wel de niet tijdige aanlevering van gegevens?</p> <p>* Omgevingsrecht lijkt eruit te springen (pag. 321), wat is de reden? Verwacht GS dat de nieuwe omgevingswet hierin verbetering brengt of juist niet?</p>	<p>Het betreft een overzicht van de uitvoering van medebewindstaken door de Drentse gemeenten in 2015. Er zijn geen scores van onvoldoende gegeven. Wat betreft de voldoende/matige scores heeft inmiddels waar nodig nader ambtelijk en/of bestuurlijk overleg plaatsgevonden. Wat betreft het niet tijdig aanleveren van gegevens zijn de betrokken gemeenten ambtelijk en bestuurlijk op de hoogte gesteld. In het toekomstige overzicht van de uitvoering in 2016 zal blijken of dit tot de gewenste resultaten heeft geleid.</p> <p>Bij Omgevingsrecht is één keer inhoudelijk de score voldoende/matig gegeven en twee keer heeft de provincie geen afgewogen oordeel kunnen vellen omdat de betreffende gemeente de vereiste informatie, conform het informatiearrangement, niet tijdig en/of niet volledig heeft aangeleverd bij de provincie. Bij Omgevingsrecht is dit laatste relatief vaak het geval. Een reden is dat de voorbereiding van de bestuurlijke besluitvorming bij gemeenten vertraging heeft opgelopen als gevolg van diverse personele wisselingen. Een andere reden is dat de gegevens voor de Jaarverslagen via de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) moeten lopen, wat extra tijd kost. De monitoring is nu een verbeterpunt bij de gemeenten. De provincie gaat bovendien een audit verrichten bij de gemeenten die onvoldoende hebben gescoord op het tijdig en/of volledig aanleveren van de vereiste informatie. De nieuwe Omgevingswet zal naar onze verwachting in eerste instantie niet tot verbeteringen leiden in het tijdig en volledig aanleveren van informatie. De invoering van deze wet zal inhoudelijk en organisatorisch namelijk eerst een grote investering vergen. Uiteraard is er het streven dat het in de loop van de tijd uiteindelijk wel tot verbeteringen zal leiden.</p>

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
VVD	35	U meldt een financieel resultaat van -€ 5.140.179,- Bij de derde berap (in dec.'16) meldde u nog een overschot van € 7.161.106,- U stelde toen voor om dit overschot te storten in de financieringsreserve. Wilt u dit toelichten?	Omdat we bij de 3e berap een voordeel voorzagen, is in lijn met de afspraken in het college akkoord en daarop volgende begroting de vrije besteedbare ruimte toegevoegd aan de financieringsreserve, zodat deze weer aangezuiverd wordt naar de afgesproken ondergrens.
VVD	36	De begroting voor programma 2 is t.o.v. in de loop van 2016 t.o.v. de primitieve begroting flink naar boven bijgesteld (11,65 mio tov 8,51 mio) In de realisatie ontstaat tov de bijgestelde begroting alsnog een tekort van € 3,68 mio. Wilt u dit toelichten?	Het betreft hier voornamelijk begrotingswijzigingen binnen het product 2.2 Versterken regionale innovatiekracht die door PS zijn vastgesteld. O.a. de verwerking van de 2 ^e Berap 2015 (opnemen Risicofinanciering MKB € 4.000.000,--) en de begrotingswijziging bij de 3e berap 2016 (verhoging VES budget 2.391.148,--). Daarnaast zijn de budgetten binnen product 2.4 Breedband per saldo verhoogd n.a.v. de 1 ^e , 2 ^e en 3 ^e berap voor een bedrag van € 680.000,--. De afwijkingen ten opzichte van de begroting en de realisatie zijn uitgebreid toegelicht op blz. 56.
VVD	37	Breedband (progr. 2.4) De overschrijding over 2016 wilt u verrekenen met het beschikbare budget 2017. Gaat dit niet leiden tot extra druk op het budget 2017, waardoor de kans op tekorten over 2017 vergroot wordt. M.a.w. blijft er genoeg over om de ambitie over 2017 te realiseren?	Breedband speelt zich af in een hoog-dynamisch speelveld. De aanpak is daarom geen dichtgetimmerd geheel, maar biedt de ruimte om in te spelen op veranderingen. De vereiste flexibiliteit in de aanpak houdt in dat de verdeling van het totaalbedrag over de verschillende onderdelen en het kasritme anders kunnen worden ingevuld dan is geraamd. Dit is mogelijk omdat het budget voor breedband is aangemerkt als programmabudget. Als blijkt dat voor de voortgang van de initiatieven en de daarmee samenhangende vraag naar financiële middelen het beschikbare budget voor 2017 niet volstaat, dan kan dit verrekend worden met het budget van 2018 of 2019. In het Statenstuk 2016-739 is het budget aangemerkt als Programmabudget voor de afgesproken termijn.

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
VVD	38	<p>Regionale economie: het motto van dit college (ook van het vorige college) is: werk, werk werk! Kunt u een overzicht geven van de tot nu toe behaalde resultaten? Hoeveel banen (in fte'n) zijn door het beleid van de Provincie erbij gekomen of behouden? Hoeveel banen, omgerekend naar fte'n , zijn er per 31-12-2016 in Drenthe? Wat is de trend? Neemt het aantal fte'n nog steeds af of is er inmiddels sprake van weer een toename?</p>	<p>Net als in de rest van Nederland neemt de economische groei ook in Drenthe steeds meer in kracht toe. Zo verwacht het Centraal Planbureau (CPB) voor 2017 een toename van het bruto binnenlands product (bbp) per hoofd van de bevolking met 2,1 procent en voor 2018 met 1,8 procent. Dat betekent dat we terug zijn op het niveau van vóór het uitbreken van de crisis in 2008. De Drentse economie beweegt zich behoudens een positieve uitschieter in 2013 redelijk conform de landelijke groei. Door deze positieve ontwikkelingen groeit ook de werkgelegenheid en vinden steeds meer werkzoekenden een baan. Dat blijkt ook uit de Drentse cijfers. Na een tijd die zich voornamelijk kenmerkte door werkgelegenheidsdaling, lijkt de Drentse arbeidsmarkt zich sinds het begin van 2016 te stabiliseren. De komende periode moet duidelijk worden in welke mate deze positieve ontwikkeling verder doorzet. De verwachting van de Drentse werkgevers is dat zij de komende jaren te maken krijgen met krapte in de zorg (vooral als gevolg van de uitbreidingsvraag en competentie upgrading), in het onderwijs (vooral als gevolg van de vervangingsvraag aldaar) en in alle technische en industriële sectoren (ook hier vooral als gevolg van de vervangingsvraag en de krimpende beroepsbevolking). Daarnaast groeit de flexibilisering: jonge toetreders krijgen flexbanen aangeboden, anderen kiezen juist voor een bestaan als zzp'er.</p>

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
VVD		Vervolg antwoord op vraag 38	<p>Op dit moment telt Drenthe ruim 214.100 banen en laten de meeste sectoren een bescheiden stijging van werkgelegenheid zien. De sectoren met de grootste stijging in de periode 2015-2016 zijn de zakelijke dienstverlening (+260 banen) en de sector vervoer en opslag (+250 banen). De vooruitzichten voor de Drentse arbeidsmarkt zijn voorzichtig positief. Er is tot 2020 sprake van een positieve maar beperkte werkgelegenheidsgroei. Het is de verwachting dat de werkloosheidsdaling de komende jaren doorzet. In 2017 zal deze daling nog enigszins beperkt zijn, omdat de groei van de totale werkgelegenheid gedeeltelijk gepaard gaat met een toenemende beroepsbevolking. Het is echter de verwachting dat de beroepsbevolking op termijn gaat afnemen in Drenthe als gevolg van de demografische ontwikkelingen.</p>
VVD	39	Pagina 15: het aantal inwoners is gestegen, ondanks de krimp. Komt dit uitsluitend door de komst van asielzoekers of zijn er ook andere factoren?	<p>Het aantal inwoners van Drenthe stijgt licht. In februari 2017 bedroeg het aantal inwoners in Drenthe 491.675 volgens het CBS. Dit is conform prognoses, alhoewel het aantal mensen dat jaarlijks uit Drenthe vertrok tijdelijk afnam, vermoedelijk uitgesteld door de economische crisis. De stijging wordt met name veroorzaakt door de “overloop” van de stad Groningen in noordelijk Drenthe, door de groei van Meppel en door de vestiging van statushouders.</p> <p>Het is een cijfer voor Drenthe in totaal, want de verschillen in de provincie zijn met name voelbaar in de veengebieden en in zuidoost Drenthe. Hier is al meerdere jaren – met name in het buitengebied en in de kleine kernen – sprake van krimp. Volgens de prognoses bevinden we ons momenteel op of vlak voor de demografische hobbel.</p>

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
VVD	40	Wilt u toelichten waarom de Duitslandagenda met meer dan 1 jaar is vertraagd? Wat zijn de te verwachten effecten hiervan?	In de commissie FCBE van 25 mei 2016 is toegezegd dat wij een Drentse Duitslandagenda uitwerken die wij ter vaststelling aan uw Staten aanbieden. Via de Statenwerkgroep DrEUn hebben wij u geïnformeerd over het proces tot uitwerking van deze agenda. In bijeenkomst van de Statenwerkgroep DrEUn van 8 maart 2017 zijn de inhoudelijke kaders van de Drentse Duitslandagenda besproken om uw Staten in de gelegenheid te stellen richting te geven aan de uitwerking. Gedeputeerde Bijl heeft daarbij aangegeven dat door de betrokkenheid van de verantwoordelijke ambtenaar op een ander prioritair dossier enige vertraging is opgetreden, maar dat de uitwerking nu voortvarend wordt opgepakt. Voorzien wordt dat voor de zomer van 2017 door GS de Drentse Duitslandagenda wordt vastgesteld, zodat deze direct na de zomer in uw Staten kan worden besproken. Dit geeft ons de mogelijkheid om relevante recente ontwikkelingen mee te nemen, zoals de eind januari 2017 gepresenteerde resultaten van het Actieteam Grensoverschrijdende Economie en Arbeid (GEA) en de ontwikkelingen binnen 'Vierkant voor Werk'. Hoewel wij de vertraging van de ontwikkeling van dit strategisch kader betreuren, wordt op de inhoudelijke thema's de samenwerking voortvarend vormgegeven.
VVD	41	Pag. 34: Wat gebeurt er met de onderbesteding Cofinanciering Europa? Welke effecten verwacht u als gevolg van de vertraagde start van de programma's?	Zie antwoord bij vraag no. 10.
VVD	42	Samenwerking met Overijssel: HTSM: hoe kan het dat u wel samenwerkt met Overijssel, maar dat de afspraken niet op papier zijn gezet? Is dit een gebrek aan professionaliteit of zijn er (ook) andere oorzaken?	Bestuurlijke afstemming over de samenwerking tussen beide provincies heeft plaatsgevonden. Algemene conclusie is dat we elkaar goed weten te vinden op diverse thema's, waaronder op het gebied van HTSM. De samenwerking wordt op een pragmatische wijze geïntensiveerd en niet geformaliseerd in een agenda.

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
VVD	43	Pag. 42: Wat is de oorzaak van het uitblijven van het Drents Acquisitieprofiel?	Er wordt op verschillende schaalniveaus (nationaal, noordelijk, drents en regionaal) gewerkt aan acquisitieprofielen en strategie. Oorzaak voor het uitblijven van het Drents Acquisitieprofiel in 2016 is vanwege de afstemming van de trajecten op noordelijk niveau en regionaal niveau. We verwachten rond de zomer het Drents acquisitieprofiel gereed te hebben.
VVD	44	Pag 46: De doelstellingen van het college waren: geen zwakke scholen in Drenthe en 40 scholen in het excellentietraject. Het resultaat is: 2 zeer zwakke scholen en 26 scholen in het excellentietraject. Wat is uw invloed op het realiseren van uw doelstelling?	De Provincie neemt samen met gemeenten en onderwijsbesturen deel aan de regiegroep Drentse Onderwijskwaliteit die ondermeer het Drentse excellentietraject uitvoert. Het feit dat er helaas nog steeds zeer zwakke scholen zijn in Drenthe is volop punt van aandacht, en er worden nieuwe activiteiten gepland waaronder een uitbreiding van het traject van visitatie waarbij scholen elkaar bezoeken om de kwaliteit te bespreken en goede praktijkvoorbeelden uit te wisselen. Uiteindelijk zijn de schoolbesturen verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs.
VVD	45	Pag. 47: Interprovinciaal sectorplan "Grenzenloos werken" Wat zijn de gevolgen van het mislukken van de uitvoering van het sectorplan?	Zie Statenbrief: Beantwoording schriftelijke vragen ex artikel 41 Reglement van orde over schriftelijke vragen van de D66-fractie over grensoverschrijdende banenplannen. Kenmerk 16-3.9-2017001183
VVD	46	Pag. 49: Breedband. Vraag aan de heer Jumelet. In 2014 zei het CDA dat het wel in 2 jaar zou gaan lukken om in heel Drenthe breedband te hebben. Daar lijkt het nu niet op. Gaat het in deze periode nog wel lukken?	Wij verwijzen naar het collegeprogramma 2015-2019. In het collegeprogramma (2015-2019) is opgenomen dat we samen met partners inzetten op de realisatie van breedband binnen 4 jaar in heel Drenthe.

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
VVD	47	Pag. 66: product 3.2 Verkeersveiligheid: U wekt de indruk dat alles onder controle is. Wij hebben echter de indruk dat er hier en daar wel discrepanties aanwezig zijn. Wij missen een cijfermatige onderbouwing van de werkelijke situatie. Graag uw reactie	<p>Infrastructurele projecten zijn over het algemeen meerjarige projecten waarvoor de nodige afstemming en procedures moeten worden doorlopen. In de begroting zijn de projectkosten, indien nodig, opgesplitst over meerdere jaren. Om een project te starten moet in enig jaar het project wel financieel geactiveerd worden om ook werkelijk met de voorbereiding te kunnen beginnen. De genoemde afstemming en de procedures kunnen tot vertraging van de uitvoering leiden. En behoren tot de normale risico's van een project.</p> <p>In een statenbijeenkomst in januari j.l. bent u onder meer geïnformeerd over de ontwikkelingen van de verkeersveiligheid. Registratie van verkeersongevallen is niet meer op het niveau van voor 2009. Op basis van landelijke cijfers en de verkeersveiligheidsanalyse van de SWOV maken we ons zorgen over de situatie in Drenthe, we verplichten onszelf om hierop alert te blijven en ingezet beleid voort te zetten. Het aantal verkeersdoden is evenwel de afgelopen 20 jaar gehalveerd, maar deze daling stagneert. Vanaf 2010 schommelt dit aantal tussen de 25 en 30 verkeersdoden per jaar. Een tegengestelde ontwikkeling is zichtbaar voor het aantal ernstig gewonden: een sterke toename in de afgelopen jaren naar ruim 700 ernstig gewonden jaarlijks in het verkeer in Drenthe! Met name het aantal ernstig gewonde fietsers vertoont een sterke stijging. In 2016 zijn door de politie ruim 210 ongevallen met ernstig gewonde fietsers geregistreerd.</p>
VVD	48	Pag. 69, 70, 71, 72 en 73 U geeft 5 keer dezelfde toelichting. De personele bezetting is kwalitatief en kwantitatief beperkt. Is afronding in 2017 nog steeds mogelijk?	Ja, afronding is nog steeds mogelijk.

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
VVD	49	Pag. 69 e.v.: Kennelijk is er in 2016 niets gedaan aan beleidsontwikkeling vanwege gebrek aan capaciteit. Zit dat nou in een gebrek aan kwantiteit, in kwaliteit of(nog erger) in beide? Wat gaat u hieraan doen?	Doordat er hoge werkdruk ligt binnen de teams van Wegen en Vaarwegen is ervoor gekozen om de uitvoering van werken prioriteit te geven en heeft minder inzet plaatsgevonden op de actualisatie van de beleidsplannen. Dit laatste zal in het 4e kwartaal 2017 worden opgeleverd. In organisatorische zin wordt naar een structurele oplossing gezocht.
VVD	50	Pag. 94: Gebiedsdossier Assen-West: De tekst van de toelichting past niet in het vakje. Wat staat hier?	Klopt; de teksten; 'wordt in het voorjaar 2017 door GS vastgesteld.' en 'opgeleverd' zijn niet zichtbaar. In de internetversie is wel de complete tekst te lezen. Zie de link https://drenthe.jaarverslag-2016.nl/p12860/beleidsopgaven#product-12755
VVD	51	Pag. 100: Proeftuin Drentse bodemenergie: Wat zijn de gevolgen van het niet realiseren van de plannen?	Drenthe profileert zich hierdoor minder met geothermie en ondergrondse energieopslag. Het heeft geen negatieve invloed op het bereiken van de energiedoelstelling voor 2020. Deze technieken kunnen op langere termijn bijdragen aan een duurzame energiehuishouding.
VVD	52	Pag. 129: Minimaal 15 leader projecten: Wat zijn de gevolgen van de gemelde vertraging?	De openstelling is opgeschoven en ook duurde de afhandeling van de eerste tender 32 weken in plaats van maximaal 22 weken. In 2016 is de vertraging opgelost.
VVD	53	Pag. 130: Langer zelfstandig wonen voor kwetsbare ouderen: Bij de toelichting formuleert u een vraag i.pl.v. een verklaring. Wat is uw antwoord op de door u geformuleerde vraag? Welke rol ziet het college voor zichzelf in dit dossier?	Vanuit de visie op Krimp en leefbaarheid en vanuit de woonvisies is dit steeds onderwerp van gesprek met de gemeenten. Het primaat ligt bij de gemeenten, wij proberen hier in het kader van het omgevingsbeleid zo goed mogelijk bij aan te sluiten.
VVD	54	Pag. 133: Ontwikkeling veehouderij: Op basis van de toelichting zou er ook een groen vinkje kunnen staan. Wat is de reden dat u aan dit punt extra aandacht wilt geven?	Wij vinden het wat betreft informatie aan u wel van belang om u er op te wijzen dat wij een andere oplossing met de partners hebben gekozen dan het oorspronkelijk geformuleerde resultaat.

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
VVD	55	Pag 143 e.v: Er is gestart met strategisch personeelsplanning. Wat zijn de belangrijkste uitkomsten tot nu? Tot welke interventies leidt dit?	De belangrijkste uitkomst van de eerste ronde is een doorkijk naar de kwaliteiten voor de toekomstige bezetting. In 2017 wordt aan de hand van de analyses per team een plan van aanpak gemaakt. Dit zijn ontwikkelplannen op mens-, team- en organisatieniveau.
VVD	56	Pag. 144: Verbetering kwaliteit van teams: Hier staat een groen vinkje. Wij verwijzen naar onze vragen 14 en 15 (hier 48 en 49), waar u schrijft over kwalitatieve tekorten. Hoe is dit te rijmen?	De verbeterprocessen lopen, helder is waar de slagen gemaakt kunnen worden en ontwikkeling is op gang gebracht. .
VVD	57	Pag 145: Wat waren de redenen om integriteit te prioriteren, waarvoor het medewerkerstevredenheidsonderzoek moest wijken?	<u>De volwassenheidsmeting</u> van IRMA is uitgevoerd met een vragenset die via internet aan alle medewerkers van de organisatie wordt aangeboden (zelfde manier als het medewerkerstevredenheid-onderzoek). Dit onderzoek is een vervolg op onze acties in de teams naar aanleiding van het integriteitsonderzoek bij Wegen en Vaarwegen dat in 2013/2014 is uitgevoerd. Om zowel de begeleiding en analysering als ook het invullen van de meting voldoende aandacht te geven, is in het kader van planning van capaciteit de volgorde zo geworden, dat de medewerkerstevredenheidsmeting in 2017 plaatsvindt.
VVD	58	Pag. 148: Ontwikkelingen product 8.2: Zie onze vraag 21 (hier nr. 55 van het totaal). Welke opgave wilt u realiseren?	Onder het kopje ontwikkelingen geven wij in de Jaarrekening aan welke ontwikkelingen op ons af zien komen. Eén van die zaken binnen dit product is vergaande krimp van de organisatie. Bij het uitvoeren van de bestaande opgaven moeten wij met deze ontwikkeling rekening houden.
VVD	59	Pag. 152: 1 ^e drie regels. Wilt u deze tekst nader toelichten? Wij begrijpen niet hoe dit voordeel van € 53.500,- is ontstaan.	De abonnementskosten zijn onder de ICT kosten verantwoord en er zijn weinig consultancykosten nodig geweest in 2016, omdat een jaar eerder al veel doorontwikkelingen zijn gerealiseerd.

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
VVD	60	Pag. 154: Product 8.3: Dienstverlening RUD: Is er in 2017, dus na 01-03-17, ook nog sprake van “verlengde kabels”? Zo ja, hoe komt dat?	De invoering van het LeefOmgevingSysteem (LOS) bij de RUD, ter vervanging van de verlengde kabels, is vertraagd. Ten tijde van de voorliggende rapportage was de afspraak dat de verlengde kabels nog tot 1 maart 2017 noodzakelijk waren. Uiteindelijk is de verlengde kabel per 14 april 2017 opgeheven.
VVD	61	Pag. 244: U spreekt hier helemaal niet over de Duitslandagenda (zie ook onze vraag 6; hier 40). Is de Duitslandagenda in dit verband niet belangrijk?	Zie hiervoor ons antwoord bij vraag 40.
VVD	62	Pag. 283: Tabel progr 2: “Intensiveren marketing” staat er twee keer in. Is dat terecht? Zo ja, wat is hiervan de reden?	Dit is niet terecht; het is dubbel weergegeven in dit overzicht van incidentele en structurele lasten en baten. Het totaal structureel is daardoor lager. Op blz 261 ziet u een specificatie van de verschillen per programma. Hierin staat het wel juist vermeld.
GL	63	op pagina 333 worden de mutaties in de reserves weergegeven. Onze fractie mist echter een overzicht van de nieuwe stand per 31-12-2016. Kan daar een overzicht van worden gegeven?	Een gedetailleerd overzicht met standen van de reserves en voorzieningen per 31-12-2016 maakt onderdeel uit van de balans en treft u aan op de pagina's 280 en 281.
GL	64	Wat is effect van het negatief resultaat over het jaar 2016 op het financieel meerjarenperspectief 2016-2019 zoals die bij de 3e bestuursrapportage PS is voorgelegd	Het effect is beperkt, het beïnvloed alleen het saldo van de algemene reserve en niet de vrij besteedbare ruimte in de komende begrotingsjaren. Bij de VJN is een nieuw meerjarenperspectief worden opgenomen, waar naast het effect van de jaarrekening, ook die van de 1e Berap van 2017 en de voorstellen uit de VJN 2017 worden meegenomen.

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
GL	65	In de 3e bestuursrapportage is het resultaat ad 1.735.913 toegevoegd aan de vrije bestedingsruimte en dat saldo ad 7.161.466 is gestort in de financieringsreserve. Nu de Jaarrekening een ander resultaat heeft dan met de 3e bestuursrapportage werd aangegeven, is het genoemde bedrag van ruim 7.1 miljoen euro in de financieringsreserve gestort? Wat is de dan nu de stand van de financieringsreserve?	De stand van de financieringsreserve is opgenomen op pagina 220-221 en 278-279. Het saldo van deze reserve bedraagt na vaststellen van de jaarrekening circa € 61 miljoen.
GL	66	Op pagina 65 bij: 'Stimuleren OV door mobiliteitsmanagement' staat dat de gemiddelde groei over 5 jaar 1% is. Komt dit overeen met de doelstellingen?	De begrotingsdoelstelling 2016 was vastgesteld op 1% groei van het aantal reizigerskilometers ten opzichte van 2015. Als Ingekomen Stuk treft u bij de Statencommissie Omgevingsbeleid het Jaarverslag van het OV-bureau aan. Daar treft u de volgende passage aan: <i>“Qua reizigersaantallen en reizigerskilometers was 2016 een jaar van een behoorlijke doorgroei van wederom 5%. In 2016 maakten de gezamenlijke busreizigers in Groningen en Drenthe ongeveer 24,4 miljoen ritten en bijna 270 miljoen reizigerskilometers. 54% van alle reizigerskilometers werd in 2016 gereisd in het HOV (formules Qliner en Q-link). De gerealiseerde groei werd ook vooral behaald in het HOV (ruim 6%) en werd zichtbaar in alle ‘reizigerscategorieën’: saldoreizigers, abonneementhouders, studenten en gebruikers van Eurokaartjes.”</i> Ook bij de Vechtdallijnen was op de verbinding Emmen-Zwolle de groei positief: 6,6% in 2016

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
GL	67	- op pagina 76 onder product 3.2 Verkeersveiligheid wordt aangegeven dat er op noordelijke schaal een samenwerking is aangegaan om de effecten van de verkeersveiligheidsmaatregelen te evalueren en zo nodig bij te sturen omdat de ontwikkeling van het aantal verkeersslachtoffers een negatieve trend laat zien. Kan hier meer informatie over worden gegeven? Gezien de importantie van dit punt is de gegeven info erg summier.	Zie ook beantwoording vraag 47 Met advies van de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid is een initiatief gestart, de Noordelijke Proeftuin Verkeersveiligheid, om te onderzoeken welke extra maatregelen genomen kunnen worden om de verkeersonveiligheid te bestrijden. Welke maatregelen zijn effectief en wie zijn daarin onze partners? In het najaar van 2017 moet hierover meer duidelijkheid bestaan.
GL	68	op pag 113 lijkt de eerste regel van alle kolommen te zijn weggevallen	Klopt; de teksten; 'Het vestigings- woon- en', 'Herbestemming van enkele' en 'Circa 10 monumentale en' zijn niet zichtbaar. In de internetversie is wel de complete tekst te lezen. Zie de link https://drenthe.jaarverslag-2016.nl/p12866/beleidsopgaven#product-12773
GL	69	op pag 116 Intensivering cultuuronderwijs. Daar wordt in de toelichting gemeld dat de intensivering van het cultuuronderwijs nu via het convenant Cultuureducatie met kwaliteit wordt meegenomen. Betekent dit dan niet dat het geplande resultaat dan is bereikt? Wat is dan nu de status?	Cultuureducatie met kwaliteit bestaat uit twee periodes. De eerste periode van 4 jaar is achter de rug. De tweede periode loopt van 2017-2020. De eerste periode was de focus van Drenthe gericht op de deelname van zoveel mogelijk basisscholen, naast de uitvoering van de doelstellingen cultuuronderwijs. De tweede periode is onze focus gericht op verdieping van de uitvoering cultuuronderwijs op de scholen (93% van de scholen PO doet mee). Dus in de eerste periode verbreding, in de tweede periode verdieping.
GL	70	op pag 118 zijn in de derde kolom in bijna alle cellen de laatste zinnen/woorden weggevallen.	Klopt; de teksten; 'constructie-activiteiten, 'Emmen' en 'bespeeld' zijn niet zichtbaar. In de internetversie is wel de complete tekst te lezen. Zie de link https://drenthe.jaarverslag-2016.nl/p12866/beleidsopgaven#product-12775

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
PvdA	71	<p>waarom hebben wij, zoals ook aangegeven in het Statenstuk, nog steeds het accountantsverslag van EY niet ontvangen? Dat verslag had ons ook aanleiding kunnen geven tot het stellen van vragen. Het kan dus zijn dat deze vragen in een later stadium alsnog door ons gesteld gaan worden.</p>	<p>De Controleverklaring van de onafhankelijke accountant hebben uw staten rechtstreeks van EY ontvangen en is toegevoegd aan de commissie stukken van 17 mei 2017. De rapportage zelf zal zoals uzelf heeft bepaald worden behandeld in de BCA van woensdag 10 mei 2017, daar heeft u ook de kans vragen te stellen aan de accountant.</p>
PvdA	72	<p>Statenstuk 2017-790 Blz. 3-4, 3.1: kan inzicht worden gegeven in de resultaten van de beoordeling van de voorgestelde overhevelingen aan de hand van de genoemde toetsingscriteria (scores van de diverse overhevelingsvoorstellen op de criteria)?</p>	<p>Wij hebben afgewogen of de voorstellen voldoen aan de voorwaarden. Wij hebben hiervoor geen scorelijstje gemaakt.</p>
PvdA	73	<p>Statenstuk 2017-790 Blz.4, 7.1: er wordt aangegeven dat het accountantsverslag over 2016 rechtstreeks aan PS is toegezonden, wij hebben echter tot op heden het verslag niet ontvangen. Hoe zit dit?</p>	<p>Provinciale Staten zijn de opdrachtgever van de accountant, daar verzend EY haar rapportage aan PS, wij hebben een concept-afschrift ontvangen en daarop een reactie geschreven. Zie ook onze reactie bij vraag 71.</p>
PvdA	74	<p>Blz. 16, Investeringsagenda: waarom is de kop van de 2^e alinea "Successen"? Welke successen zijn reeds geboekt?</p>	<p>Onder het kopje successen staan de successen die zijn gerealiseerd in 2016.</p>
PvdA	75	<p>Blz 23: graag aanvulling met voorbeelden van de resultaten van de samenwerking met de regio Zwolle.</p>	<p>We hebben in overleg met de drie betrokken Drentse gemeenten (Meppel, De Wolden en Westerveld) de Drentse speerpunten binnen de Regio Zwolle geïnventariseerd en kenbaar gemaakt aan de Regio Zwolle. Verder trekken wij samen met de provincies Overijssel, Gelderland en Flevoland op in de uitwerking van het onderzoek 'Kracht van Oost' en de Proeftuin Regio Zwolle.</p>

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
PvdA	76	Blz 27: wat is het resultaat van de verkenning uitbreiding samenwerking gemeenten/waterschappen en provincie?	De provincie Drenthe werkt samen met gemeenten, waterschappen en provincies in Noord-Nederland op het gebied van eerste lijn communicatie. Meldingen, Melding Openbare Ruimten (MOR) en milieuklachten die voor een ander bevoegd gezag bedoeld zijn, worden door de aannemer doorgegeven aan het betreffende bevoegd gezag.
PvdA	77	Blz 31, Belangenbehartiging: waarom mist hier de lobby voor de Rijksdiensten (gevangenissen, rechtbank, et cetera)?	In deze passage zijn geen inhoudelijke onderwerpen opgenomen waarvoor Drenthe zich inzet. Om die reden is onze lobby gericht op het behouden van bestaande Rijksdiensten en inzet op het aantrekken van nieuwe Rijksdiensten niet specifiek benoemd.
PvdA	78	Blz. 47: waarom precies is uitvoering van het Sectorplan Grensarbeid niet haalbaar (aan welke criteria van de rijksregeling wordt niet voldaan)?	Zie Statenbrief: Beantwoording schriftelijke vragen ex artikel 41 Reglement van orde over schriftelijke vragen van de D66-fractie over grensoverschrijdende banenplannen. Kenmerk 16-3.9-2017001183
PvdA	79	Blz. 64, Mobiliteitsmanagement: het Europese project is niet doorgedaan, waarom niet en wat hield het precies in?	In samenwerking met partners in België, Schotland, Duitsland en Zweden is in het kader van Interreg B (pilots en onderzoek) voor het programma smart and green mobility het project 'commuting by bike as a full alternative in a rural area' ingediend. Voor Drenthe zijn drie deelprojecten ingediend. Het betrof cofinanciering voor al bestaande projecten, namelijk innovatieve pilots voor de fietssnelweg, innovatieve fietsmonitoring en mobiliteitsmanagement in ZO Drenthe waaronder een pilot met deelfietsen. Helaas heeft de Europese beoordelingscommissie alle aangevraagde fietsprojecten (ook van andere samenwerkingsverbanden) afgewezen omdat het comité 'het onderwerp fietsen niet belangrijk genoeg vond voor het programma'. De deelprojecten fietssnelweg en fietsmonitoring zijn in 2016 zonder de cofinanciering van het Interreg opgepakt. Het deelproject mobiliteitsmanagement wordt momenteel nader uitgewerkt.

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
PvdA	80	Blz. 65, Autonoom voertuig Appelscha: deze proef was toch helemaal geen succes?	<p>Autonoom vervoer is een innovatieve ontwikkeling voor de nabije toekomst. De drie noordelijke provincies willen ondermeer de mogelijkheden ervan verkennen om de bereikbaarheid en leefbaarheid van krimpregio's en dunbevolkte gebieden in Noord-Nederland te behouden en verbeteren.</p> <p>Het doel van pilots is te leren waar we tegen aan lopen bij de implementatie van autonome voertuigen in de praktijk. Bijvoorbeeld: Hoe kan een pilot wettelijk worden geregeld? Wat is er technisch nodig om een autonoom voertuig veilig te laten rijden? Op welk deel van de weg kan het voertuig het beste rijden? Enz.</p> <p>Met de proef in Appelscha hebben de diverse betrokken partijen (o.a. RDW, CROW en Easymile) veel kennis en praktijkervaring op gedaan, waar volgende pilots op kunnen voort bouwen. Een van de resultaten nu al zijn voorstellen voor (simpeler) wetgeving door het ministerie van IenM qua regelgeving.</p>
PvdA	81	Blz. 76: Hoogeveen gelooft nog steeds in een goede IC-aansluiting op het westen. Koers inmiddels verlegd: men zet niet meer in op IC-status van eigen station maar op goede verbinding vanaf Zwolle. Is de provincie hier nog bij betrokken? Steunt de provincie dit plan?	Ja, we zijn erbij betrokken en trekken samen op. Wij streven een snelle spoorverbinding tussen het Noorden en de Randstad na. Op Noordelijke schaal stemmen we de diverse plannen en ambities af om tot een zo optimaal mogelijk verbinding te komen.

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
PvdA	82	Blz. 80, Uitgekeerde bonus klanttevredenheid: wat houdt dit in (voorwaarden, bedrag)?	<p>Naar aanleiding van uw zienswijzen op het concept programma van eisen bus-concessie Groningen Drenthe 2020 -2029 is in het Ontwerp de volgende passage opgenomen.</p> <p><i>“Gedurende de 10 jaar die een concessie loopt is het van belang voortdurend te kunnen bijsturen. Veelal gebeurt dit in samenwerking en door overreding, soms is meer nodig. Daarvoor is een samenhangend stelsel van boetes en bonussen, om de vervoerder te overtuigen dat wenselijk gedrag meer loont dan onwenselijk gedrag. Bonussen zijn hierin tevoren overeengekomen beloningen voor het overtreffen van de gestelde eisen op punten waar de opdrachtgever dat zeer wenselijk acht. De bonussen betreffen klanttevredenheid en groei van de reizigersopbrengsten. Hier tegenover staan boetes in geval de gestelde eisen niet of niet geheel worden gerealiseerd. Deze beide zijn relatief beperkt qua omvang (in de regel 0,2-0,5% van de omzet) en zijn gedeeltelijk een vergoeding voor extra inspanningen van de vervoerder, dan wel ontneming van voordeel in geval het toegezegde product niet (geheel) wordt geleverd. Bonussen zijn niet gericht op individuele personen, maar komen ten goede aan het bedrijf als geheel. De bonussen zijn een (gecalculeerd) onderdeel van de vergoeding aan de concessiehouder voor de te leveren diensten. Voor klanttevredenheid is € 140.000 gecalculeerd. Voor de reizigersopbrengsten is dat € 300.000. De (theoretisch) maximale vergoeding is per jaar € 440.000.</i></p>
PvdA	83	Blz. 82: Positief saldo RSP: waarom wordt dit saldo toegevoegd aan de Reserve RSP? Wat voor plannen zijn er nog in RSP-verband?	<p>De middelen zijn niet in 2016 besteed, dat wil niet zeggen dat de uitgaven helemaal niet gedaan zullen worden. Deze middelen zijn beschikbaar gesteld voor de programmaperiode van 2009 tot 2020. Zie voor nadere toelichtingen bij de RSP reserve op blz. 218.</p>

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord																																																																																																															
PvdA	84	Blz. 116, Product 6.3: 14 scholen doen mee, maar is dit een groei van het aantal ten opzichte van 2015?	Het aantal scholen is stabiel gebleven.																																																																																																															
PvdA	85	Blz 118: een aantal teksten is niet volledig/valt weg. Wat mist hier?	Klopt; de teksten; 'constructie-activiteiten, 'Emmen' en 'bespeeld' zijn niet zichtbaar. In de internetversie is wel de complete tekst te lezen. Zie de link https://drenthe.jaarverslag-2016.nl/p12866/beleidsopgaven#product-12775																																																																																																															
PvdA	86	Blz 122, Product 6.1: moet dit bedrag niet € 17.984 zijn?	De opmerking is juist.																																																																																																															
PvdA	87	Blz 120, Product 6.2: graag uitleg over baten en lasten in dit product (Zowel baten als lasten nadelig?, Geen baten begroot?)	<p>De lasten zijn € 124,-- hoger dan begroot. De baten zijn € 7.586,-- hoger dan begroot. Per saldo dus een voordeel van € 7.462,--</p> <p>Onderstaande treft u een specificatie aan.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th></th> <th></th> <th></th> <th>Begroot</th> <th>Realisatie</th> <th>Vershil</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>3830607</td> <td>Adviescommissie</td> <td>U</td> <td>423014</td> <td>Overige goederen en diensten</td> <td>50.000,00</td> <td>29.879,54</td> <td>20.120,46</td> </tr> <tr> <td>3830608</td> <td>Innovatie stimulering</td> <td>U</td> <td>423014</td> <td>Overige goederen en diensten</td> <td>99.000,00</td> <td>103.791,06</td> <td>-4.791,06</td> </tr> <tr> <td>3830805</td> <td>Archief</td> <td>U</td> <td>423433</td> <td>Bijdrage Noordelijke Archiefinspectie</td> <td>36.000,00</td> <td>29.631,48</td> <td>6.368,52</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td>440584</td> <td>Regionaal historische centra (RHC)</td> <td>410.400,00</td> <td>410.422,00</td> <td>-22</td> </tr> <tr> <td>3830806</td> <td>Monumenten</td> <td>U</td> <td>440609</td> <td>Ontwikkeling cultureel erfgoed</td> <td>311.000,00</td> <td>315.000,00</td> <td>-4.000,00</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td>440610</td> <td>Monument Kamp Westerbork</td> <td>16.307,00</td> <td>17.000,00</td> <td>-693</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td>442023</td> <td>Stichting Monumentenwacht Drenthe</td> <td>243.708,00</td> <td>243.180,00</td> <td>528</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td>442145</td> <td>Restauratie Rijksmonumenten</td> <td>666.685,00</td> <td>662.500,00</td> <td>4.185,00</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td>442149</td> <td>Herbestemming karakteristiek bezit</td> <td>700.000,00</td> <td>697.259,10</td> <td>2.740,90</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>I</td> <td>822004</td> <td>Huurinkomsten voormalig RLS</td> <td>0</td> <td>-7.586,28</td> <td>7.586,28</td> </tr> <tr> <td>3830807</td> <td>Archeologie</td> <td>U</td> <td>423189</td> <td>Kosten Noordelijk Archeologisch Depot</td> <td>99.695,00</td> <td>112.195,07</td> <td>-12.500,07</td> </tr> <tr> <td>3830808</td> <td>Streektaal</td> <td>U</td> <td>440434</td> <td>Huis van de Taal</td> <td>373.239,00</td> <td>385.300,00</td> <td>-12.061,00</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>3.006.034,00</td> <td>2.998.571,97</td> <td>7.462,03</td> </tr> </tbody> </table> <p>De huurinkomsten RLS waren inderdaad nog niet begroot. In de 2^e begrotingswijziging 2017 (1^e Bestuursrapportage) zijn zowel de lasten als de baten RLS meegenomen.</p>					Begroot	Realisatie	Vershil	3830607	Adviescommissie	U	423014	Overige goederen en diensten	50.000,00	29.879,54	20.120,46	3830608	Innovatie stimulering	U	423014	Overige goederen en diensten	99.000,00	103.791,06	-4.791,06	3830805	Archief	U	423433	Bijdrage Noordelijke Archiefinspectie	36.000,00	29.631,48	6.368,52				440584	Regionaal historische centra (RHC)	410.400,00	410.422,00	-22	3830806	Monumenten	U	440609	Ontwikkeling cultureel erfgoed	311.000,00	315.000,00	-4.000,00				440610	Monument Kamp Westerbork	16.307,00	17.000,00	-693				442023	Stichting Monumentenwacht Drenthe	243.708,00	243.180,00	528				442145	Restauratie Rijksmonumenten	666.685,00	662.500,00	4.185,00				442149	Herbestemming karakteristiek bezit	700.000,00	697.259,10	2.740,90			I	822004	Huurinkomsten voormalig RLS	0	-7.586,28	7.586,28	3830807	Archeologie	U	423189	Kosten Noordelijk Archeologisch Depot	99.695,00	112.195,07	-12.500,07	3830808	Streektaal	U	440434	Huis van de Taal	373.239,00	385.300,00	-12.061,00	Totaal					3.006.034,00	2.998.571,97	7.462,03
				Begroot	Realisatie	Vershil																																																																																																												
3830607	Adviescommissie	U	423014	Overige goederen en diensten	50.000,00	29.879,54	20.120,46																																																																																																											
3830608	Innovatie stimulering	U	423014	Overige goederen en diensten	99.000,00	103.791,06	-4.791,06																																																																																																											
3830805	Archief	U	423433	Bijdrage Noordelijke Archiefinspectie	36.000,00	29.631,48	6.368,52																																																																																																											
			440584	Regionaal historische centra (RHC)	410.400,00	410.422,00	-22																																																																																																											
3830806	Monumenten	U	440609	Ontwikkeling cultureel erfgoed	311.000,00	315.000,00	-4.000,00																																																																																																											
			440610	Monument Kamp Westerbork	16.307,00	17.000,00	-693																																																																																																											
			442023	Stichting Monumentenwacht Drenthe	243.708,00	243.180,00	528																																																																																																											
			442145	Restauratie Rijksmonumenten	666.685,00	662.500,00	4.185,00																																																																																																											
			442149	Herbestemming karakteristiek bezit	700.000,00	697.259,10	2.740,90																																																																																																											
		I	822004	Huurinkomsten voormalig RLS	0	-7.586,28	7.586,28																																																																																																											
3830807	Archeologie	U	423189	Kosten Noordelijk Archeologisch Depot	99.695,00	112.195,07	-12.500,07																																																																																																											
3830808	Streektaal	U	440434	Huis van de Taal	373.239,00	385.300,00	-12.061,00																																																																																																											
Totaal					3.006.034,00	2.998.571,97	7.462,03																																																																																																											

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
PvdA	88	Blz. 144: hoeveel procent bedraagt op dit moment de leeftijdscategorie medewerkers tot 35?	10% van de medewerkers is onder de 35 (inclusief de nieuwe Drentalenten)
PvdA	89	Blz. 145: waarom precies is in 2016 gekozen voor een organisatiebreed integriteitsonderzoek in plaats van een medewerkerstevredenheidsonderzoek?	Zie antwoord op vraag 57.
PvdA	90	Blz. 153, Vierkant voor Werk: waarom kon het bedrag van 510.000 euro niet meer worden weggezet in 2016?	Ministerie Ez heeft haar bijdrage einde december 2016 overgemaakt t.b.v. de uitvoering van de bedrijvenregeling. In 2017 zal dit worden ingezet in afstemming met het ministerie.
CDA	91	Informatiearrangement gemeenten in het kader van IBT (Interbestuurlijk toezicht): 3 van de 12 gemeenten houden zich blijkens de tabel op blz 321 keurig aan de gemaakte afspraken. Bij 9 gemeenten loopt het niet geheel volgens plan. De grootste gemeente, Emmen, geeft op 3 van de 5 punten niet thuis. De vraag is, gaat het in het arrangement om afspraken, die nagekomen moeten worden, of is het min of meer vrijblijvend.	Zonder goede informatie kan de provincie niet tot een oordeel komen in het kader van het interbestuurlijk toezicht. Het informatiearrangement is dan ook niet vrijblijvend. De betrokken gemeenten zijn ambtelijk en bestuurlijk op de hoogte gesteld van het niet tijdig en/of niet volledig aanleveren van de informatie. De gemeente Emmen heeft ambtelijk al laten weten dit als verbeterpunt op te pakken. In het toekomstige overzicht van de uitvoering in 2016 zal blijken of dit tot de gewenste resultaten heeft geleid.
CDA	92	Zetelverdeling PS op bladzijde 315: onduidelijk welke volgorde hier is gekozen, je zou verwachten van groot naar klein obv behaalde stemmen, of alfabetisch. Het lijkt te gaan om de lijstnummers bij de laatste verkiezing, maar dat staat er niet bij. Klopt dit?	De volgorde is willekeurig.

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
CDA	93	<p>Verbonden partijen: nog niet alle verbonden partijen hadden tijdig hun cijfers over 2016 gereed, zodat deze in de jaarrekening van de provincie konden worden opgenomen. Is er een tijdlijn te geven wanneer de diverse rapportages binnen gaan komen dit jaar. (GR Prolander, GR RUD Drenthe, samenwerkingsverbanden Regio Groningen Assen (RGA) en SNN inmiddels ontvangen), voorbeelden hiervan bv MKB Fonds Drenthe, NOM, GAE, DEO. Mbt WMD zijn we op de hoogte.</p>	<p>Het streven is om de rapportages van de NOM, GAE en DEO voor de zomervakantie ter kennis te brengen van PS. Dit conform de afspraken vervat in de brief van 29 juni 2016 naar aanleiding van de interpretatie van het Protocol Verbonden Partijen (Statenstuk 2014-644 HERZIEN). Uit deze brief blijkt dat MKB Fonds Drenthe door PS niet is aangemerkt als een verbonden partij waarover zij regelmatig geïnformeerd wensen te worden. De begroting en jaarstukken van het MKB Fonds Drenthe zullen dus niet apart worden toegelicht.</p> <p>De jaarstukken van GAE worden eind juni 2017 vastgesteld en dus na de zomervakantie aan PS toegezonden.</p>
CDA	94	<p>Verstrekke leningen blz 174, onderdeel kredietsubsidies. Zijn er met de ontvangers van de leningen afspraken gemaakt over jaarlijkse informatieverstrekking, zodat provincie de (ontwikkeling van de) kredietwaardigheid kan beoordelen. Zo ja, welke</p>	<p>Er zijn in de leningsovereenkomsten afspraken gemaakt over de informatieverstrekking door de leningsnemers, die wij vervolgens gebruiken om een inschatting te kunnen maken voor de voortgang en kredietwaardigheid.</p>
CDA	95	<p>Reserve opvang revolverend financieren blz 225, wat is het totaal aan verstrekte financieringen waartegenover deze reserve per balansdatum de dekking vormt. We hebben behoefte aan een staatje waarin dit overzichtelijk is vermeld.</p>	<p>In beschrijvende vorm staat dit toegelicht bij de Reserve opvang revolverend financieren. Voor de volledigheid hebben wij het gevraagde overzicht in deze brief achteraan alle antwoorden opgenomen.</p>

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
CDA	96	Blz 133 programma 7.4 De opzet van valwildregistratie en meldpunt wildschade is opgepakt. Als toelichting wordt vermeld dat dit complexer is dan verwacht en vraagt meer afstemming met partijen. Kunnen we hier wat meer uitleg over krijgen? Hoeveel tijd is er nog nodig om dit voor elkaar te krijgen.	In een recent bestuurlijk overleg met Fauna Beheer Eenheid (FBE) is met de voorzitter de heer W. Urlings afgesproken dat FBE zorgt dat er op korte termijn, in ieder geval dit jaar nog, een operationele valwild regeling (VWR) is. De FBE heeft over de VWR overeenstemming met alle Wild Beheer Eenheden (WBE) die de regeling uit moeten voeren. Op dit moment voert de FBE overleg met de meldkamer en de regionale politie over hun participatie. Medewerking van de Meldkamer is van essentieel belang voor het slagen van de VWR.
CU	97	Graag zou ik van u de complete lijst met risico's ontvangen. In de jaarstukken zijn wel de grootste terug te vinden, maar ik zou ze graag alle 48 willen zien.	Aan het einde van deze bijlage treft u een overzicht aan van alle in de Jaarrekening 2016 meegenomen risico's.

N.a.v. vraag 95, Overzicht leningen/garanties en bedragen die daarvoor zijn gestort in de Reserve opvang revolverend financieren.

balansnr.	Leningen	Status	Bedrag	Opgenomen	Nog niet opgenomen	Storting in reserve	Percentage afdekking
33110	Verstreckte lening INCAS3	onzeker	1.550.000,00	1.550.000,00	0,00	155.000,00	10,00%
33214	Aanvullende Verstreckte lening INCAS3	onzeker	60.000,00	60.000,00	0,00	60.000,00	100,00%
33111	Verstreckte lening Sensor Univers RTV Drenthe; herfinanciering		620.000,00 2.371.007,00	620.000,00 2.371.007,00	0,00 0,00	110.800,00 237.100,00	17,87% 10,00%
33113	Totaal verstreckte Zonneleningen SVn		7.691.890,19	7.691.890,19	0,00	1.153.783,53	15,00%
	Saldo t.b.v. diverse te verstrekken zonneleningen dat gestort is bedraagt					411.461,47	
	Saldo t.b.v. diverse te verstrekken zonneleningen dat gestort is bedraagt					2.250.000,00	
33201	Verstreckte lening Stichting Energy Challenges		372.500,00	372.500,00	0,00	372.500,00	100,00%
33202	Noordelijk Lokaal Duurzaam Energie (NLD)		150.000,00	150.000,00	0,00	150.000,00	100,00%
33205	Verstreckte lening Coöperatie Het Drents Collectief UA		638.000,00	638.000,00	0,00	63.800,00	18,88%
33206	Verstreckte lening Bio Energy Hartlief-Lammers BV		200.000,00	200.000,00	0,00	50.000,00	25,00%
33207	Verstreckte lening Landbouwbedrijf De Jong		105.075,00	105.075,00	0,00	10.507,50	10,00%
33209	Maatschappij voor Weldadigheid		950.000,00	950.000,00	0,00	95.000,00	10,00%
33204	Verstreckte lening Coöperatie De kop breed Roderwolde (breedband)		2.300.000,00	2.100.000,00	200.000,00	460.000,00	20,00%
33203	Verstreckte lening Eco-Oostermoer		200.000,00	200.000,00	0,00	100.000,00	50,00%
33215	Leningsovereenkomst Glasvezel De Wolden, wit		9.000.000,00	1.268.000,00	7.732.000,00	900.000,00	10,00%

33212	Leningsovereenkomst Glasvezel Sterk Midden-Drenthe,wit		7.500.000,00	577.000,00	6.923.000,00	750.000,00	10,00%
33213	Leningsovereenkomst Glasvezel Sterk Midden-Drenthe. grijs		2.750.000,00	211.500,00	2.538.500,00	900.000,00	32,73%
33210	Leningsovereenkomst Noordenveld Zuid-West, tbv Wit		3.511.557,00	484.000,00	3.027.557,00	508.400,00	14,48%
33211	Leningsovereenkomst Noordenveld Zuid-West, tbv grijs		479.000,00	66.000,00	413.000,00	191.600,00	40,00%
	Saldo t.b.v. diverse te verstekken leningen aan corperaties t.b.v. breedband dat gestort is bedraagt					0,00	
	Saldo 2e grote storting t.b.v. diverse te verstekken leningen aan corperaties t.b.v. breedband dat gestort is bedraagt					590.000,00	2016
	Saldo 2e grote storting t.b.v. diverse te verstekken leningen aan corperaties t.b.v. breedband dat gestort is bedraagt					3.000.000,00	2017
	Saldo 2e grote storting t.b.v. diverse te verstekken leningen aan corperaties t.b.v. breedband dat gestort is bedraagt					2.000.000,00	2018
	Saldo 2e grote storting t.b.v. diverse te verstekken leningen aan corperaties t.b.v. breedband dat gestort is bedraagt					1.000.000,00	2019
					0,00		
33303	Verstreckte lening INCAS3	onzeker	2.800.000,00	2.800.000,00	0,00	280.000,00	10,00%
	Totaal leningen		42.949.029,19	22.414.972,19	20.534.057,00	15.799.952,50	36,79%
	Garanties						
	Regionaal Sectorplan Vrijtijdssector Drenthe,		640.000,00			100.000,00	15,63%
	Bentheimer Eisenbahn AG	Vervallen	125.000,00			125.000,00	100,00%
	Interprovinciaal Sectorplan Grenzenloos werken		1.045.307,00			104.530,00	10,00%

Pilot Nul op de Rekening-renovatie appartementencomplex 'Ellen' in Asser wijk De Lariks. Lukt waarschijnlijk nog niet in 2016 volgens Edwin op 11-10-2016	800.000,00	800.000,00	80.000,00	10,00%
Stichting Nationaal Energiebespaarfonds (NEF) garantie 'Expeditie naar energieneutraal wonen in Drenthe'.	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100,00%
Totaal garanties	2.710.307,00	900.000,00	509.530,00	18,80%
Totaal aan openstaande leningen en garanties	45.659.336,19	21.434.057,00	16.309.482,50	35,72%

			14448879	
Onttrekkingen aan de reserve	lening/garantie	bedrag dat ervoor afgedragen is	verrekend met de reservee	
Afrekening garantstelling Bentheimer Eisenbahn AG	125.000,00	125.000,00	118.702,00	
Sensor Universe: ondergebracht als kortlopende vordering onder Debiteuren	620.000,00	110.800,00	380.000,00	
Corr Sensor Universe omdat er toch meer terugbetaald is dan eerder voorzien was			-243.098,00	
33110 Verstrekte lening INCAS3	1.550.000,00	155.000,00	1.155.000,00	
33214 Aanvullende Verstrekte lening INCAS3	60.000,00	60.000,00	60.000,00	
33303 Verstrekte lening INCAS3	2.800.000,00	280.000,00	280.000,00	
Saldo onttrekkingen aan de reserve	5.155.000,00	730.800,00	1.750.604,00	
Per saldo in de reserve			14.558.878,50	

N.a.v. vraag 97 hierbij een overzicht van alle meegenomen risico's in de Jaarrekening 2016.

Risico's

Tabel 1: Belangrijkste financiële risico's						
Risiconummer	Risico	Gevolgen	Maatregelen	Kans	Financieel gevolg	Invloed
R134	Onvoldoende (doel)vermogen bij Attero om aan (pre)nazorgverplichting te voldoen.	Financieel - Provincie wordt aangeproken om als bevoegd gezag de nazorgverplichting over te nemen.	Actief - In gesprek met Attero blijven over mogelijkheden om vermogen op peil te houden cq te brengen; eventueel toepassen van wettelijk instrumentarium. Vanaf februari 2017 is de borgstelling aangepast. Belangrijkste verbeteringen zijn: Borgstelling op hoogste groepsniveau van Attero (Nu Attero Holding NV); nieuwe ratio's; omvang van de borg	25%	max.€ 25.000.000	35.53%
R216	Verlaging uitkering provinciefonds	Financieel - Lagere inkomsten en daardoor geringere bestedingsruimte of noodzaak tot ombuigingen	Actief - Invloed uitoefenen door o.a. inbreng in IPO; lobby	30%	max.€ 7.000.000	20.33%
R217	virussen en hacking gericht op het plat leggen van het gehele systeem	Financieel - Gedurende langere tijd niet functionerende provinciale systemen, Imago -	Actief - Continue actuele software. Compartimentering van hard- en software. Continue monitoring. Frequente onderzoek naar potentiële lekken in de beveiliging.	70%	max.€ 2.000.000	11.92%
R121	Juridische fouten bij staatssteun, waarbij de provincie verwijtbaar is.	Financieel - Ten onrechte verstrekte overheidsmiddelen worden teruggevorderd	Actief - Deskundigheidsbevordering, inzetten second opinion.	30%	max.€ 2.500.000	4.31%
R71	Laag Aanbesteden	Financieel - Onvoldoende kwaliteit uitvoering werken	Actief - Beter toezicht organiseren. Keuze maken tussen meer toezicht of toezicht anders inrichten. Betere opdrachtomschrijving	90%	max.€ 750.000	3.83%
R97	Gebrekkige gladheidsbestrijding	Financieel - Ongevallen en claims	Actief - Het bezit van een zoutloods voor strategische zoutvoorraad, voldoende strooimaterieel operationeel.	70%	max.€ 750.000	2.96%
R74	Wegen en kanalen: vertraging in de uitvoering van een infrastructureel project	Financieel - Projectvertraging	Actief - Grondaankoop in initiatieffase al verkennen en vroegtijdig starten met planprocedure qq onteigening	50%	max.€ 1.000.000	2.83%
R220	De waarde van de beleggingsportefeuille van de	Financieel - Op grond van BBV mag onze boekwaarde	Actief - Invloed uitoefenen als aandeelhouder.	30%	max.€ 2.000.000	2.83%

	NOM daalt, waardoor de marktwaarde van de NOM ook daalt.	(historische verkrijgingsprijs) niet hoger zijn dan die marktwaarde, waardoor een afwaardering moet plaatsvinden.				
R58	Claims van derden	Financieel - uitbetaling claims	Actief - Zorgdragen voor adequate en zorgvuldige procedures /handhaving waardoor onterechte claims zoveel mogelijk kunnen worden voorkomen. ; Actief - Afdekken door middel van aansprakelijkheidsverzekering en aanvullend de risicoreserve.	30%	max.€ 1.000.000	2.12%
R126	Claims omdat zaken niet reconstrueerbaar en/of compleet zijn, imagoschade. Wettelijk: niet (volledig) kunnen voldoen aan de archiefwet	Financieel - Financieel - Claims omdat zaken niet reconstrueerbaar en/of compleet zijn, imagoschade. Wettelijk: niet (volledig) kunnen voldoen aan de archiefwet.	Actief - Implementatie digitaal werken vanuit project digitaal Drenthe voorbereiden, proceseigenaren rol als proceseigenaar op laten pakken en functioneel beer daar beleggen, zorgen voor voldoende digicoaches, monitoren digitale processen. Wordt meegenomen binnen archiefkwaliteitszorgsysteem, verantwoordelijkheid blijft bij management/medewerkers	70%	max.€ 500.000	1.99%
R122	Terug betaling EU subsidie	Financieel - Lagere subsidievaststelling EU	Actief - Regelmatig overleggen met de subsidiegever over ingediende declaraties	50%	max.€ 500.000	1.42%
R40	Wegvloeien kennis	Financieel - Voor (tijdelijke) vervanging moeten hoge kosten voor inhuur en advies worden gemaakt., Kwaliteit - Het ontbreken en verloren gaan van kennis. De continuïteit van kennis in de organisatie wordt niet gewaarborgd	Actief - Ambities afstemmen op de beschikbare capaciteit. Realistische werkplanningen maken. SPP invoeren en bijhouden. Budget Grijs voor Groen instellen.	30%	max.€ 500.000	1.27%
R10	Onvoldoende indexatie rijksbijdragen	Financieel - Besluiten om indexering van de Rijksbijdrage niet toe te passen kunnen relatief grote gevolgen hebben voor de beschikbare Rijksmiddelen voor het Drentse RSP, zeker wanneer de index voor een aantal jaren op nul zou worden gesteld. Voor het	Actief - Alertheid op signalen vanuit het Rijk. Zo nodig in overleg treden. Overleg met betreffende overheden (SNN, BO MIRT, stuurgroepen). Slim aanbesteden. Tot 2012 heeft I&M wel geïndexeerd	50%	max.€ 300.000	1.14%

		REP is het gevolg: waardevermindering van de besteedbare subsidie.				
R96	Prestatieafspraken MeppelDerPunt(MDP)	Financieel - Eventueel terugbetaling rijksmiddelen	Actief - Controle op tijdig indienen van declaratie	30%	max.€ 500.000	0.85%
R73	Meer ongevallen op provinciale wegen	Financieel - De provincie wordt vaker aansprakelijk gesteld.	Actief - Plaatsen waarschuwborden	50%	max.€ 250.000	0.71%
R127	Door stremming van vaarwegen is bestemming onbereikbaar geworden	Financieel - schadeclaims	Actief - Uitvoeren periodiek onderhoud, en indien nodig overgaan tot vervanging van het object.	10%	max.€ 1.250.000	0.71%
R51	Boringen naar aardwarmte	Financieel - Het betreft een statistisch risico voor het technische aspect van de boring en risico dat na boring alsnog besloten wordt geen geothermie toe te passen. Het betreft resterend risico waarin niet wordt voorzien in de dekking middels de landelijke regeling.	Actief - Indien de boringen leiden tot financiële tegenvallers zal een beroep worden gedaan op de provinciale risicoreserve (max. € 1 miljoen). Er wordt provinciale regeling opgesteld, aanvullend op de landelijke regeling. De gewijzigde landelijke regeling zal naar verwachting van kracht worden per 1 oktober 2010. Zodra de definitieve regeling bekend is, kan de aanvullende provinciale regeling worden opgesteld.	10%	max.€ 1.250.000	0.70%
R27	Lekken niet openbare stukken.	Financieel - onderzoekskosten naar oorzaak van lekken en juridische kosten, Imago - imagoschade; informatie komt op straat te liggen;	Actief - Beveiliging computersystemen, eedaflegging medewerkers, zorgvuldig archivering stukken en vernietiging van stukken, continue aandacht voor integriteit.	20%	max.€ 500.000	0.56%
R92	Afdwingen nakomen subsidievoorwaarden	Financieel - kosten procedure; imagoschade	Actief - In het kader van de invoering van de nieuwe ASV wordt sanctiebeleid ontwikkeld(2012). Ook onder de eerdere ASV werd al kritisch naar het nakomen van de subsidievoorwaarden.	10%	max.€ 1.000.000	0.56%
R120	Fouten aanbesteding	Financieel - Juridische procedures	Actief - Borgen juridische capaciteit	70%	max.€ 100.000	0.40%
R72	Klachten bij aanbesteding	Financieel - Toename Juridische procedures	Actief - Borgen juridische capaciteit	70%	max.€ 100.000	0.40%
R158	Complexe infrastructuur en applicaties	Financieel -	Actief - Standaardisatie infrastructuur en applicaties; d.w.z. geen of minimaal maatwerk	70%	max.€ 100.000	0.40%
R157	Beperkte kennis en innovatiecapaciteit	Financieel -	Actief - Tijdelijk expertise inhuren; Pas indien structureel tekort in de formatie opnemen	50%	max.€ 100.000	0.29%
R91	Juridische procedure n.a.v.	Financieel - In zeer	Actief - Afwijzingen van subsidie aanvragen en lager	10%	max.€ 500.000	0.29%

	afwijzen of lager vastgestelde subsidie.	uitzonderlijke gevallen kan een onterechte afwijzing als een onrechtmatige daad gezien worden. Als er sprake is van een onrechtmatige overheidsdaad, dan is de provincie hiervoor verzekerd. Schadevergoeding wordt vrijwel nooit toegekend.	vaststellen van subsidies worden altijd zorgvuldig beargumenteerd. In het kader van de nieuwe ASV wordt gewerkt met risicomangement			
R119	Aansprakelijkheid Leadpartner Interreg. Aansprakelijkheid MJGG	Financieel - Kosten externe personele inzet	Actief - In beschikkingen de aansprakelijkheid neerleggen bij de subsidieontvanger. Gezamenlijke verantwoordelijkheid bij onverwachte tegenvallers exclusief vastleggen met cofinancierende partners.	50%	max.€ 100.000	0.28%
R156	Mogelijke claim van ProRail om vergoeding voor extra beheerskosten van nieuw spoor	Financieel -	Actief - Aandacht via BO-MIRT. Uitleg vragen. Wijzen op afname kosten beheer en instandhouding van spoor in Drenthe. Eventueel besluiten geen sporen te verdubbelen (NB: eventuele bijdrage vergt PS-besluit; is dus formeel geen risico)	10%	max.€ 500.000	0.28%
R54	Niet juist toepassen van de procedure bij bestuursdwang.	Financieel - Bij uitoefening door het bevoegd gezag van bestuursdwang worden kosten gemaakt. Deze worden vaak zonder succes verhaald op de gebruiker die zich niet aan de regels heeft gehouden	Actief - Extra inzet op adequaat toezicht en handhaving zal de risico's op het opleggen van bestuursdwang beperken. Waar mogelijk of wenselijk zal in plaats van bestuursdwang worden gekozen voor het opleggen van een last onder dwangsom. Deze financiële middelen kunnen vervolgens gehanteerd worden ter beheersing van de kosten bestuursdwang via risicoreserve.	90%	max.€ 50.000	0.26%
R66	Langdurige uitval ICT systeem	Financieel - De organisatie kan langdurig niet goed functioneren	Actief - Beheersmaatregelen en protocol in continuïteitsplan Dataverlies voorkomen d.m.v. investering in nieuw SAN (centrale opslag) Computerruimte gegevensopslag spreiden over twee locaties	90%	max.€ 50.000	0.26%
R218	Datalekken	Financieel - Ontoelaatbare inbreuk op provinciale systemen en informatie, Imago -	Actief - Technische beveiliging (automatisch uitschakelen apparatuur, wachtwoorden/pincodes, op afstand bedienbare telefoons en tablets); Bewustwording van mogelijke gevaren	5%	max.€ 800.000	0.23%
R28	Verstreckte geldleningen worden niet geheel terugbetaald.	Financieel - Bij liquiditeitsproblemen van de instellingen, bedrijven of ambtenaren	Actief - Bij revolverende leningen is het risico afgedekt met de reserve revolverend financieren. ; Actief - Voor een aantal leningen geldt een	10%	max.€ 250.000	0.14%

		waaraan de leningen zijn verstrekt, kan de aflossing van de totale openstaande lening in gevaar komen of vertraagd worden.	hypothecaire zekerheidstelling. De provincie Drenthe geeft toekenningsbeschikkingen af voor het verstrekken van hypotheekleningen uit het nationaal restauratiefonds. Hieraan zijn voorwaarden verbonden. Ook voert het Nationaal Restauratie Fonds een kredietbeoordeling uit; Hypotheekleningen verstrekt aan ambtenaren hebben ook een onderpand. Provincie Drenthe is altijd 1e schuldeiser.			
R26	Onbevoegden hebben toegang tot provinciale gebouwen	Financieel - Extra kosten bij diefstal, Imago - Het lekken van niet openbare informatie.	Actief - Inhuur bewakingsdienst Toegangspoortjes met toegangspas. Registratie bezoekers, Cameratoezicht gebouw en parkeerplaats ; Actief - cameratoezicht van het gebouw en de parkeerplaats ; Actief - Toegangspoortjes in combinatie met toegangspasjes, registratiebezoekers.	30%	max.€ 50.000	0.09%
R133	Contractbreuk, niet naleving van, faillissement etc. leveranciers	Financieel - (deels) niet kunnen leveren van betreffende producten, diensten en processen	Actief - Contractmanagement	10%	max.€ 50.000	0.03%
R70	Virussen en/of hacking op individueel niveau	Financieel - Slecht of traag werkende systemen, diefstal en/of misbruik van informatie, Imago -	Actief - Meest actuele versie van antivirus software en juiste (dubbel uitgevoerde) firewall instellingen. Dagelijkse back ups maken. Continue monitoring van het systeem. Continue bewustmaking van mogelijke hacking gevaren	10%	max.€ 50.000	0.03%
R30	Risico financieel te worden aangesproken wegens afgegeven garanties bij leningen van derden (gegarandeerde geldleningen)	Financieel - Indien een instelling in gebreke blijft bij het aflossen van de lening, dan staat de provincie borg voor aflossing aan de bank voor de omvang van het bedrag waar zij garant voor staat.	Actief - In de sector zorg worden geen nieuwe garanties afgegeven. oor garanties in het kader van revolverend financieren wordt de reserve revolverend financieren aangehouden.	10%	max.€ 50.000	0.03%
R68	Onvoldoende controle op autorisatie	Financieel - Onbevoegden kunnen toegang krijgen tot het computersysteem van de provincie, Imago -	Actief - Toegangsbeleid (o.a. wachtwoordenregime) actualiseren en operationaliseren	10%	max.€ 50.000	0.03%
R25	Brand- en gevolgschade in gebouwen in eigendom of beheer van de provincie	Financieel - wegvallen (deel)werkplekken	Actief - Bewakingpersoneel + videoregistratie. Bedrijfs hulpverlening organisatie Brandvertragende maatregelen.	1%	max.€ 250.000	0.02%

			1. schotten 2. sprinkeler			
R104	Schadeclaims als gevolg van niet tijdig beslissen op (bouw)besluiten.	Financieel - Schadeclaims	Actief - de afspraken zijn bij de gemeenten onder de aandacht gebracht. In MPM/WFM is bij voorrang de vergunningprocedure opgenomen. De kans is zoveel mogelijk geminimaliseerd.	30%	max.€ 0	0.00%
R59	Decentralisatie van rijkstaken	Financieel - Omdat decentralisatie-afspraken worden gekoppeld aan financiële afspraken vallen de financiële risico's mee. Risico's in termen van een uitgekleeft middenbestuur (omdat nieuwe decentralisatieafspraken niet worden nagekomen) zijn echter reëel. Er is in dit verband dus ook sprake van een meer bestuurlijk risico dan een financieel risico.		10%	max.€ 0	0.00%
R93	Verminderen subsidies met voormalig preferente instellingen.	Financieel - Imagoschade. Frictiekosten, Imago -	Actief - Instellingen zijn schriftelijk en mondeling tijdig geïnformeerd over verminderen of beëindigen subsidie.	30%	max.€ 0	0.00%
R37	POP subsidie niet of slechts gedeeltelijk ontvangen.	Financieel - Provincie Drenthe moet financieel compenseren	Actief - Risico wordt afgedekt door reserve natuurbeleid of ILG reserve.	50%	max.€ 0	0.00%
R155	Ontwikkeling Hoofdstraatlokatie Emmen	Financieel - , Imago - Doorontwikkeling Hoofdstraatlokatie gebeurt op andere wijze en in ander tempo dan in het RSP was voorzien. Deadline wordt mogelijk niet gehaald.	Actief - Bestuurlijk overleg met Emmen. Gemeentelijke monitoring kritisch volgen. Verwijzen naar overeenkomst (2010) en correspondentie 2010-2014 (plafondbedragen). Ondersteunen in lobby richting mogelijke externe financiers. (NB: eventuele extra bijdrage vergt PS-besluit; dus formeel geen risico)	10%	max.€ 0	0.00%
R44	Uitvoering PUP verkeer en vervoer, geluidhinder	Financieel - Indien er geluidsbeperkende maatregelen moeten worden getroffen, zijn deze van invloed op de kosten van het project, maar worden binnen het project opgevangen		30%	max.€ 0	0.00%

R41	Uitvoering PUP verkeer en vervoer, draagvlak planontwikkeling	Imago - Niet voldoende draagvlak voor de conclusies en aanbevelingen van de verschillende corridorstudies., Financieel - weghalen vinkje		30%	max.€ 0	0.00%
R124	Vertraagde uitvoering PUP projecten	Vertraging / stagnatie - , Financieel - Hogere kosten en vertragingen. Kosten worden binnen het project opgevangen.	Actief - Van belang is dat deze risico's al tijdens de planuitwerking dan wel tijdens de bestemmingsplan-procedure worden geïnventariseerd.	70%	max.€ 0	0.00%
R17	Niet (volledig) realiseren bijdragen marktpartijen en kennisinstellingen in het REP	Financieel - Wanneer de contractueel overeengekomen private bijdragen niet gerealiseerd worden, kan dit consequenties hebben voor de rijksbijdrage.	Actief - Overleg met de andere provincies over eventuele onderlinge verevening. Overleg met Assen en Emmen om tot een programma te komen met voldoende private cofinanciering. Overleg met EZ over interpretatie van de afspraken (over welke private bijdrage telt). Bij toekomstige REP-projecten nadrukkelijk sturen op voldoende private cofinanciering en zo nodig niet beschikken. Goed monitoren.	30%	max.€ 0	0.00%
R125	Uitvoering PUP verkeer en vervoer, procesuitvoering	Financieel - Kosten verhogend cq verlagend	Actief - De Reserve Verkeer & Vervoer. Voor de komende bestuursperiode is 60 miljoen beschikbaar. Met deze reserve zijn de fluctuaties in de uitvoering goed op te vangen. Mocht het in de uitvoering toch tegen vallen dan worden projecten in de tijd verschoven naar een volgende periode.	50%	max.€ 0	0.00%
R94	Mondeling gewekte verwachtingen.	Financieel - imagoschade. In incidentele gevallen kan er ook sprake zijn van verwachtingen waarop externen zich terecht kunnen beroepen	Actief - Goede advisering vanuit beleidsmedewerker en accounthouder richting GS	30%	max.€ 0	0.00%
R47	Uitvoering PUP verkeer en vervoer, water-, archeologie-, flora- en faunatoets.	Financieel - Bij negatief resultaat kan het leiden tot een wijziging dan wel vertraging van het project. De kosten ervan worden binnen het project opgevangen		10%	max.€ 0	0.00%